

Θεατρο ΚΡΙΤΙΚΗ

**«Δυσδαιμόνα» της Πόλα Βόγκελ
από τη Θεατρική Εταιρία «Πράξη»**

Μια ερμηνεία διακριτική και διακρινόμενη

Ως τη μέση της παράστασης της «Δυσδαιμόνας» ο θεατής ελπίζει πως θα προκύψει κάποια πρόθεση της συγγραφέως. Εισμάτην. Τίποτα δεν φάνηκε που να αιτιολογεί, αν όχι το γράψιμο, τουλάχιστον το ανέβασμα του έργου. Σύγχρονοι δραματουργοί νομιμοποιούνται να καταπιαστούν με την αναγραφή ενός κλασικού έργου, όταν θέλουν να σχολιάσουν κάποια σημεία του, να ψυχογραφήσουν με νέο πρίσμα μερικά απ' τα πρόσωπά του ή να δώσουν νέες διαστάσεις και ερμηνείες στην ιδεολογία του. Έγραψε ο Τομ Στόπαρντ το «Ρόζεγκραντς και Γκίλντεστερν», ο Ιονέσκο το «Μακμπέτ» και ο Μποντ το «Ληρ» κι είχαν με την επαναπραγμάτευση να εκφράσουν νέες απόψεις. Η Δυσδαιμόνα γράφτηκε μόνο για να σαχλαμαρίσει. Το πόνημα της Πόλα Βόγκελ ούτε στο επίπεδο της σάτιρας έφτασε. Μοναδικό κίνητρο που μπορώ να της αναγνωρίσω είναι πως υπολόγισε στο σοκάρισμα που θα προκάλυψε ο εκχυδαϊσμός των εξιδανικευμένων προσώπων του Οθέλου. Η «Δυσδαιμόνα» είναι τρόφιμος οίκου ανοχής, ο Ιάγος έχει πρόωρη εκσπερμάτιση και ο Κάσσιος είναι ομοφυλόφιλος. Η Αιμιλία είναι θρησκόληπτη, αγράμματη με μανία κοινωνικής ανόδου και η Μπιάνκα μια πόρνη χωριάτα που θέλει να ανανήψει. Φτήνια στις ανατροπές και δραματουργική ρηχότητα στη γραφή. Και λόγος ουδείς. Μοναδική αξία του έργου ο Σαίξπηρ, χωρίς την αξία του οποίου κανένας απολύτως δεν θα ενδιαφερόταν για την παρωδία του.

Θα μπορούσε ίσως η μετάφραση και περισσότερο η σκηνοθεσία να προσθέσουν, να τονίσουν, να υπαινιχθούν για να αποκτήσει έρεισμα η απόπειρα. Η δεοντολογία στενεύει στη μετάφραση τα περιθώρια για τέτοιες πρωτοβουλίες, η σκηνοθεσία όμως (Κοσμάς Φουντούκης), που νομιμοποιείται να παρεμβαίνει και να εμ-

βάλλει, περιορίστηκε να ταξιθετήσει την αλληλουχία και ουδέν έτερον. Πρέπει να υπογραμμίσω, ωστόσο, πως το στήσιμο της παράστασης ήταν αισθητικό, αδρό και εύρυθμο κι αυτά έδιναν κάποιο ενδιαφέρον στην παρακολούθησή της.

Το μεγάλο ενδιαφέρον του θεατή όμως το αποσπούσε η ερμηνεία, η διακριτική και διακρινόμενη, της Φωτεινής Ντεμίρη. Αν το έργο ήταν ανούσιο και η παράσταση άχρωμη, η καλή αυτή ηθοποιός πρόσφερε μια επαρκή αιτία να διαθέσει κάποιος δύο ώρες απ' την ημέρα του για να την παρακολουθήσει. Η Αιμιλία, η καμαριέρα της Δυσδαιμόνας, υπήρχε επί σκηνής σαν ένας πραγματικός χαρακτήρας με διαστάσεις ανθρώπινες. Αντιδρούσε στα συμβαίνοντα κάθε στιγμή και παρουσίαζε μια πλούσια παλέτα συναισθημάτων χωρίς ίχνος υπερπλασίας. Διατηρώ ακριβή εντύπωση από την υποκριτική της Φωτεινής Ντεμίρη. Οι δύο άλλοι ρόλοι της Δυσδαιμόνας και της Μπιάνκας, σε σύγκριση με την αληθινή παρουσία της Αιμιλίας, έμοιαζαν με κόμικς. Μου θύμιζαν αυτά τα μικτά κινηματογραφικά έργα, στα οποία πραγματικοί άνθρωποι συνυπάρχουν με καρτούν. Η Ελευθερία Σαπουντζή, χωρίς δραματουργική και σκηνοθετική καθοδήγηση, είδε την ελευθεριάζουσα Βενετσιάνα κόρη περιγραμμικά και μονοσήμαντα, κραυγάζουσα και θορυβώδη, με ασυγκράτητη κινητικότητα, πολύ συχνά ενοχλητική και κακόγουστη. Αφελής απλοποίηση ενός ρόλου, που για να υπάρξει χρειαζόταν πτυχώσεις. Η αναγνωρίσιμη μανιέρα, που είχε αντιγράψει απ' τη Λήδα Τασοπούλου, φαινόταν ξένο ρούχο πάνω της. Θύμα της απειρίας του σκηνοθέτη και η Μπιάνκα της Έλσας Πελαγίδου, που την αδίκησε μετατρέποντάς την σε επιθεωρησιακή καρικατούρα. Εξαιρετικά τα αισθητικά σκηνικά και κοστούμια του Γιώργου Βαφιά.

Αδριανός Γεωργίου